

2011-12-12

Till
Mark- och miljödomstolen
Nacka tingsrätt

Överklagande av Länsstyrelsens i Stockholms län beslut i fråga om överklagande av detaljplan för del av Sicklaön 13:3 m.fl., Ny förbindelse mellan Kvarnholmen och Nacka centrum, Nacka kommun

Länsstyrelsen har i beslut daterat 2011-10-24 avvisat Nacka Naturskyddsförenings överklagande. Länsstyrelsens beteckning i ärendet: 4031-17881-11.

Yrkande

Nacka Naturskyddsförening och överklagar härmed Länsstyrelsens i Stockholms län beslut 2011-10-24 att avslå våra överklaganden av Nacka kommuns beslut 2011-05-23 (Kf § 141) att anta ovanstående detaljplan för Sicklaön 13:3 m.fl., Ny förbindelse mellan Kvarnholmen och Nacka centrum.

Föreningen anser att länsstyrelsens beslut var felaktigt eftersom de utan tillräckliga motiveringar finner att detaljplanens miljökonsekvensbeskrivning(MKB) är godtagbar. Länsstyrelsen hävdar utan motivering att riksintresset Kust och skärgård tillgodoses i planen. När det gäller intresseavvägningen säger länsstyrelsen att det allmänna intresset väger tyngre utan att gå in på hur man definierar allmänintresset. Att skydda unika naturområden med mycket höga naturvärden som dessutom är viktiga närreklamationsområden är ett allmänintresse som bör väga tyngre än exploateringsintressen. Kvarnholmen kan utvecklas på andra sätt så att en broförbindelse med Nacka centrum inte behövs.

Vi vidhåller vår bedömning att detaljplanen vilar på ett bristfälligt underlag och yrkar att Mark- och miljödomstolen underkänner MKB:n och upphäver beslutet att anta detaljplanen.

Sammanfattning

Föreningarna anser att detaljplanen bör upphävas p.g.a. att:

- det finns brister i miljökonsekvensbeskrivningen(MKB) och i detaljplanen
- alternativbeskrivningar har inte gjorts i MKB:n
- särskild sammanställning saknas
- planen innebär en stor påverkan på rekreation och friluftsliv inom riksintresset Kust och skärgård
- planen innebär att lokaler för rödlistade arter förstörs
- strandskyddsupphävandet är felaktigt
- planen leder till att miljökvalitetsnormer överskrids

Nedan utvecklar vi våra skäl för varför länsstyrelsens beslut att avslå föreningarnas överklagan är felaktigt. Utöver det vi anför nedan hänvisar vi till våra remissvar och överklagandet till länsstyrelsen. Vi utgår från att Mark och miljödomstolen får tillgång till tidigare handlingar i ärendet inklusive bilagor.

Riksintresse för kust och skärgård

Inom planområdet gäller riksintresse för kust och skärgård. Länsstyrelsen säger utan motivering att riksintresset tillgodoses i planen. Detta är ett grundlöst påstående. Vi anser att planen strider mot 1 och 2 §§ 4 kap. MB. Där sägs att *exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön får komma till stånd endast om*

- 1. det inte möter något hinder enligt 2-8 §§ och*
- 2. det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden.*

Områdets naturvärden påverkas neagtivt om exploateringen tillåts. (Detta kommenteras över huvudtaget inte av länsstyrelsen.)

I 2 § 4 kap. MB sägs att *främst det rörliga friluftslivets intressen särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön*. Vi kan inte se att man beaktat friluftslivets intressen. Vi kan inte se att planen uppfyller kraven på undantag från riksintresset då det inte innebär utveckling av befintlig tätort eller utveckling av det lokala näringslivet. Påverkan på rekreativvärde i Ryssbergen blir påtaglig med bl.a. ökade bullernivåer i ett område som definierats som "tyst område" av Nacka kommun.

Brister i miljökonsekvensbeskrivningen

Länsstyrelsen hävdar att det inte finns brister i planhandlingarna eller några andra omständigheter som innebär att planbeslutet inte tillkommit i laga ordning. Vi hävdar att brister finns och att de är så allvarliga att planen bör upphävas.

Alternativredovisning

Länsstyrelsen menar att kraven på alternativredovisning är uppfyllt. Vi delar inte denna uppfattning och hänvisar till vad vi anför i överklagandet till länsstyrelsen.

Att bara beskriva tre olika vägalternativ som gjordes i programsamrådet torde inte uppfylla kraven som ställs på redovisning av alternativ enligt miljöbalken 6 kap 12§.

Alternativen ska inte bara beskrivas utan också miljöbedömas. Alternativbeskrivningar är viktiga just för att de underlättar en diskussion om planens syfte och ger politikerna ett bättre beslutsunderlag.

I ovan nämnda handbok varnas för att definiera syftet så att bara ett alternativ är möjligt. Men det är precis det man gjort i detta fall. Man har sagt att syftet med detaljplanen är att "*skapa en bättre trafikinfrastruktur för nordvästra Nacka genom en direkt förbindelse mellan Kvarnholmen och Nacka Centrum*". Det gjorde att bara två av de tre föreslagna vägsträckningarna i programförslaget uppfyllde syftet. Andra tänkbara lösningar som förstärkt busstrafik, sjöbussar, spårtrafik och mobility management har inte beaktats.

Alternativen ska inte bara beskrivas utan också miljöbedömas. Alternativbeskrivningar är viktiga för att de underlättar en diskussion om planens syfte och ger politikerna ett bättre beslutsunderlag.

Särskild sammanställning

Enligt 16§ 6 kap. MB ska en särskild sammanställning finnas och göras tillgänglig för de som samråd skett med. Vi påpekar i vårt överklagande till länsstyrelsen att en sådan särskild sammanställning inte finns. Länsstyrelsen berör inte denna fråga alls i sitt yttrande. Vi hävdar fortfarande att särskild sammanställning saknas och att det i sig är ett skäl för att underkänna MKB:n.

Klimatfrågan

Klimatfrågan är inte seriöst behandlad i MKB:n. Det konstateras att utsläppen av växthusgaser minskar jämfört med nollalternativet eftersom det blir kortare ressträcka mellan Kvarnholmen och Nacka centrum. Det är inte en trovärdig slutsats. Alla studier visar att fler och bättre vägar totalt sett leder till mer biltrafik. Om det är snabbt och enkelt att ta bilen, väljer fler det sättet att ta sig fram på, det är ett välkänt samband. Ökar trafiken ökar utsläppen av klimatpåverkande ämnen.

Transportarbetet måste minska för att miljömålen ska kunna uppnås. Att bara öka mobiliteten genom fler vägar leder till allt mer igenkorkade vägar oavsett hur mycket vägar som byggs. Ett genomförande av Kvarnholmsförbindelsen försvårar att miljömålen uppnås och vi vill påpeka att man i RUFSS 2010 har ett mål om att minska klimatutsläppen från vägtrafiken med 30 % till 2030. Något som borde innebära en tankeställare inför nya vägprojekt.

Att så rapsodiskt behandla vägförbindelsens påverkan på klimatet kan inte vara förenligt med miljöbalkens krav att *”en beskrivning av hur relevanta miljö kvalitetsmål och andra miljöhänsyn beaktas i planen eller programmet,”* 12 § 6 kap. punkt 5.

Art och habitatdirektivet

Habitatdirektivets allmänna syfte är att uppnå och bevara en gynnsam skydds nivå för vissa arter och naturtyper. Skogen i Ryssbergen hör till naturtypen ”västlig taiga” som är en prioriterad naturtyp av EU. Arealen västlig taiga utanför Natura 2000-områden minskar i Sverige. Ingreppen i Ryssbergen innebär att målet att naturtypen västlig taiga ska uppnå en gynnsam bevarandestatus försvåras.

Upphävande av strandskydd.

Länsstyrelsen kommenterar inte det av föreningen framförda synpunkterna på upphävandet av strandskydd inom planområdet.

Sett till de extremt höga naturvärdena i Ryssbergen och att det ingår i område för riksintresse kust och skärgård kan inte bron anses utgöra ett tillräckligt stort angeläget allmänt intresse för att upphäva strandskyddet.

Miljö kvalitetsnormer

Länsstyrelsen anser inte att broförbindelsen bidrar till att miljö kvalitetsnormer för PM10 överskrids eller att vad vi anfört om trafik, buller och avgaser inte ger Länsstyrelsen anledning att ändra Nacka kommuns beslut.

Vi vidhåller vår uppfattning att broförbindelsen kommer att bidra till att miljö kvalitetsnormen för PM10 överskrids.

Enligt miljöbalken 3 § 5 kap. ska kommuner iaktta miljö kvalitetsnormer vid planering och planläggning. I plan- och bygglagens 1 § 2 kap. står följande *”Enlig miljöbalken skall miljö kvalitetsnormer iakttas vid planering och planläggning.”* Och i PBL 2 § 2 kap *”Planläggning får inte medverka till att en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap miljöbalken överträds.”*

I rapporten Miljö kvalitetsnormer för luft, en vägledning för detaljplaneläggning med hänsyn till luftkvalitet, Länsstyrelsen i Stockholms län mars 2005, sägs följande om tillämpning av lagstiftningen och om att iakttaga en miljö kvalitetsnorm.

”I 5 kap 3§ miljöbalken framgår att: Vid planering och planläggning skall kommuner och myndigheter iaktta miljö kvalitetsnormer. I propositionen till miljöbalken definieras ”iaktta” på följande sätt: ”Detta innebär att planering och planläggning skall göras på ett sådant sätt att möjligheterna att uppfylla normerna underlättas”. Med planering och planläggning avses detsamma som i PBL. I översiktsplan, detaljplan och områdesbestämmelser ska det framgå hur MKN kan uppfyllas”. I begreppet iaktta torde ligga en öppning till ett helhetstänkande, så att bedömningen också kan inbegripa en sammantagen bedömning av planens effekter på luftföroreningshalter genom att planläggningen sätts in i ett större geografiskt eller tidsmässigt sammanhang.”

Kvarnholmsbron är ett trafikallstrande projekt som kommer att bidra till att miljö kvalitetsnormen för PM10 överskrids. I MKB:n sägs att planen har liten påverkan på människors exponering för inandningsbara partiklar. Visst kan man hävda att planen har en liten påverkan på den allmänna trafikökningen men det kan man också säga om alla andra planer i Nacka och Värmdö. Varje plan i sig innebär oftast en liten ökning men den totala påverkan av planerna blir just den stora trafikökning som innebär att miljö kvalitetsnormerna överskrids. Det är tyvärr sällan som miljö påverkan från en detaljplan sätts i ett större sammanhang med andra planer och över längre tid. Vi anser att Kvarnholmsförbindelsen bidrar till den allmänna trafikökningen och att miljö kvalitetsnormen för PM 10 överskrids.

De grundläggande hushållningsreglerna, avvägning mellan intressen

Föreningarna menar att planen strider mot 1 § 1 kap MB. Där talas om att MB ska tillämpas så att *värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas, den biologiska mångfalden bevaras, mark, vatten och fysisk miljö i övrigt används så att en från ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synpunkt långsiktigt god hushållning tryggas.*

Att exploatera värdefulla natur- och rekreationsområden kan inte anses vara god hushållning.

Föreningarna anser att planen också strider mot 1 och 6 §§ 3 kap. MB. Där påtalas att behovet av grönområden i tätorter särskilt ska beaktas.

Eftersom exploateringen berör områden som är klassade som nyckelbiotop av Skogsstyrelsen och att det förekommer rödlistade arter måste området betraktas som särskilt ekologiskt känsligt. Därmed strider exploateringen också mot 3 § 3 kap. MB.

Länsstyrelsen skriver att det allmänna intresset väger tyngre. Varför kvarnholmsbron utgör ett allmänintresse framgår inte. Kvarnholmen kan självklart utvecklas med bostäder utan att bron byggs. Det är snarare så att Kvarnholmen blir en bättre stadsdel utan bron då man slipper den genomfartstrafik som broförbindelsen skulle ge upphov till.

Ryssbergen bedöms ha regionalt värde både av Skogsstyrelsen och av Pro Natura. Skogsstyrelsen jämför värdena med Tyresta nationalpark och talar om *extremt höga naturvärden*. I Pro Naturas rapport kan man läsa ”*Med hänsyn till de särskilt höga naturvärden i området vore en vägsträckning genom de mest värdefulla delarna av Ryssbergen mycket olämplig. Även om en tunnel anläggs som föreslagits i den brantaste delen för att minimera ingreppet i terrängen påverkas en betydande del i ett av de kärnområden som här pekats ut. Den föreslagna sträckningen måste ställas mot alternativa sträckningar där inte de centrala delarna av Ryssbergen berörs. Andra möjliga förbindelser mellan Sicklaön och Kvarnholmen bör också utredas*”. Som vi påpekat tidigare har några sådana utredningar inte gjorts varken i programarbetet för Kvarnholmen eller för Kvarnholmsförbindelsen.

I rapporten från Pro Natura kan man under slutsatserna läsa att ”*bevarandevärdena i Ryssbergen är på regional nivå.*” Vidare står att ”*om områdets naturvärden hade uppmärksammats i samband med den landsomfattande urskogsinventering som Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen påbörjade för 30 år sedan hade det varit naturreservat sedan länge.*”

Att skydda unika naturområden med mycket höga naturvärden som dessutom är viktiga närreklamationsområden är ett allmänintresse som bör väga tyngre än exploateringsintressen. Kvarnholmen kan utvecklas på andra sätt så att en broförbindelse med Nacka centrum inte behövs.

Ronny Fors, ordförande Nacka Naturskyddsförening
Lagavägen 11, 128 43 Bagarmossen Tel: 0708-96 36 07